

ลีลาภาษาพูดในภาษาไทย

สิริวรรณ นันทจันทุล

บทนำ

ภาษาเป็นเครื่องมือที่สังคมกำหนดให้คนในสังคมนั้นใช้สื่อสารกัน ภาษาเป็นวัฒนธรรมจึงมีการเจริญเติบโต มีการเปลี่ยนแปลงและถ่ายทอดถึงกันได้

คำว่า ภาษา ราชบัณฑิตยสถาน (2525:616) ได้ให้ความหมายไว้ว่า “ภาษา น. เสียงหรือกิริยาอาการที่ทำความเข้าใจกันได้ คำพูด ถ้อยคำที่ใช้พูดกัน”

ปัจจุบันนี้ความหมายของภาษามีได้จำกัดเฉพาะเสียงพูดและกิริยาอาการที่ทำความเข้าใจกันได้เท่านั้น ยังมีความหมายกว้างออกไปอีก

ภาษา หมายถึง เครื่องมือสื่อสารของมนุษย์ที่ใช้ติดต่อทำความเข้าใจกัน หากผู้ส่งสาร ส่งสารด้วยการพูด ผู้รับสารจะรับสารด้วยการฟัง และในขณะที่ผู้ส่งสารผู้ส่งสารอาจจะใช้อากัปกิริยาท่าทางถ่ายทอดความคิดและความรู้สึกให้ผู้รับสารเข้าใจได้อีกด้วยนอกจากนี้หากผู้ส่งสารส่งสารด้วยการเขียน ผู้รับสารก็รับด้วยการอ่าน

ปรีชา ทิชนพงศ์ (2522:2) ได้แบ่งภาษาออกเป็น 3 ลักษณะ

1. ภาษาเสียง (Verbal Communication) เป็นภาษาที่เกิดจากเสียงพูดแล้วใช้สื่อความหมายเข้าใจกันได้

2. ภาษาลายลักษณ์ (Symbolic Communication) เป็นภาษาที่มนุษย์ใช้ติดต่อสื่อความหมายกันโดยใช้ตัวอักษรหรือตัวเขียน รวมทั้งสัญลักษณ์ต่างๆ ที่เป็นเครื่องหมาย สัมผัสด้วยตาและมือ รูปภาพ และสี เครื่องหมาย อาณัติสัญญาณต่างๆ เช่น เครื่องหมายจราจร นักภาษาปัจจุบันถือว่าภาษาสัญลักษณ์เป็นเพียงสัญลักษณ์แทนภาษาเสียงเท่านั้น

3. ภาษาท่าทาง (Non-verbal Communication) เป็นภาษาที่มนุษย์ใช้ติดต่อสื่อความหมายถ่ายทอดอารมณ์และความรู้สึกโดยใช้ท่าทางเป็นสื่อ ซึ่งอาจจะแสดงออกทางสีหน้า สายตา ตลอดจนการเคลื่อนไหวอริยาบถต่างๆ

ความหมายและลักษณะของภาษาพูด

ประเทศไทยมีภาษาไทยเป็นภาษาประจำชาติ คนไทยส่วนใหญ่ใช้ภาษาไทยในการติดต่อสื่อสารทั้งในการพูดและการเขียน หากจะพิจารณาเฉพาะถ้อยคำที่บุคคลใช้สื่อสารทำความเข้าใจกันตามลีลาภาษา หรือลักษณะภาษาที่ใช้จะแยกพิจารณาได้ 2 ลักษณะ ดังนี้ ลีลาภาษาพูด และลีลาภาษาเขียน

บทความนี้จะกล่าวเฉพาะข้อสังเกตลีลาของภาษาพูดในภาษาไทยเท่านั้นในโอกาสต่อไปจะได้กล่าวถึงลีลาภาษาเขียน

ในลีลาภาษาพูดยังแบ่งตามลักษณะของการนำไปใช้ได้ 2 ลักษณะ ดังนี้

ภาษาพูด 1 (ได้แนวความคิดจากวิถีวรรณ ขนิษฐนันท์) คือ การเปล่งเสียงออกเป็นถ้อยคำ ซึ่งมนุษย์ใช้เป็นเครื่องมือสื่อความเข้าใจกัน ลีลาภาษาที่ใช้สนทนาเป็นภาษาที่ใช้โต้ตอบแลกเปลี่ยนกันระหว่างผู้ใช้ภาษาทั้งสองฝ่าย คือ ผู้ส่งสารและผู้รับสาร ในสภาพการใช้ภาษา สภาพการณ์หนึ่ง ผู้ใช้ภาษามีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมซึ่งแต่ละขณะจะช่วยสื่อความหมายกล่าวคือการสื่อสารแบบนี้ตัวสารไม่ได้สื่อความหมายทั้งหมด แต่สภาพแวดล้อมของการใช้ภาษา ได้แก่ บุคคล เวลา สถานที่ และเรื่องที่สื่อสาร ล้วนมีส่วนในการสื่อความหมายด้วย

การสนทนาจึงเป็นการสื่อสารเฉพาะหน้า ไม่มีการเตรียมภาษาที่ใช้มาก่อน สารที่แลกเปลี่ยนกันนั้นขึ้นอยู่กับสภาพการณ์ในแต่ละลักษณะ อาทิ การซื้อ-การขาย, การสั่ง-การตอบรับ หรือปฏิเสธ, การถาม-การตอบ, การอธิบาย การชี้แจง, การบอกเล่า-การรับทราบ เป็นต้น ในแต่ละสภาพการณ์ความสัมพันธ์ระหว่างประโยคที่บุคคลสองฝ่ายใช้เกิดขึ้นจากการที่ความหมายของประโยคเหล่านั้น จับเป็นคู่ๆ ตามสภาพการณ์ ทำให้เกิดการเชื่อมโยงประโยคต่างๆ ในการสนทนาให้สืบเนื่องกันไป มนุษย์ในสังคมต้องเรียนรู้ภาษาจากการใช้ภาษาในสภาพการณ์ต่างๆ ทุกคนจะต้องพิจารณาว่าในแต่ละสภาพการณ์จะใช้ภาษาลักษณะใด อย่างไร ถ้อยคำภาษาที่ใช้จึงหลากหลายแตกต่างกัน อีกทั้งยังแสดงถึงระดับชั้นต่างๆ ของภาษา (ภาษาปาก ภาษากึ่งทางการ ภาษาทางการ) และความสัมพันธ์ระหว่างผู้พูดกับผู้ฟังด้วย (สนิทสนม คู่เนย เคารพนับถือ นับถืออย่างยิ่ง) ดังนั้นความเข้าใจสภาพการณ์ต่างๆ และความเข้าใจความหมายของภาษาจึงเป็นพื้นฐานสำคัญที่ทำให้บุคคลทั้งสองฝ่าย (ผู้ส่งสารและผู้รับสาร) สามารถสนทนากันได้ดี

- ตัวอย่างที่ 1** บทสนทนาระหว่าง ก กับ ข ก เดินสวนทางกับ ข ที่หน้าปากซอย
- ก : หนูจะไปไหนแต่เช้าจ๊ะ
 - ข : ไปซื้อหนมคะ แม่ให้ซื้อกับข้าวด้วย
 - ก : วันนี้ร้านเจ๊นิตไม่เปิดนะ
 - ข : ไม่เป็นไรค่ะป้า ซื้อร้านหมวยก็ได้ แม่อยากกินข้าวต้ม
- ตัวอย่างที่ 2** บทสนทนาระหว่าง ก แม่ค้าขายอาหารในตลาดกับ ข ลูกค้าประจำ
- ก : เอาอะไรละ วันนี้
 - ข : ขาหมู 2
 - ก : ไข่ไหม
 - ข : ไม่ เร็วๆ นะเจ้ หิวแล้ว

ตัวอย่างที่ 3 บทสนทนาระหว่าง ก นิสิต กับ ข อาจารย์ ในห้องพักอาจารย์

- ก : อาจารย์สิริวรรณ อยู่ไหมคะ
ข : อาจารย์ไม่อยู่หรอก มีธุระอะไรล่ะ ด่วนไหม
ก : หนูจะมาขอปรึกษาเรื่องลงทะเบียนเทอมปลายค่ะ
ข : เขียนโน้ตทิ้งไว้ก็แล้วกัน
ก : ขอบคุณค่ะ

ตัวอย่างที่ 4 บทสนทนาระหว่าง ก ซึ่งเป็นลูกสาวของ ข กับ ข

- ก : พ่อคะ อาทิตย์ที่แล้วอ้วนไปงานราชทัณฑ์มาค่ะ มีของ
ขายเยอะแยะ ใ้ที่ดีๆ สวยๆ คนจองไว้ทั้งนั้นเลยคะ
ข : แล้วเราได้อะไรมาบ้างล่ะ
ก : ชุดนั่งเล่น เป็นหินอ่อน 1 ชุด ชุดม้าหินสนาม 1 ชุด
ก็หมดไปหมื่นกว่าคะ
ข : เขาส่งให้รีบลา
ก : ส่งลิกะ จีนไม่ส่งตายแน่ คงเสาร์หรืออาทิตย์หน้าคะ

จากบทสนทนาทั้งสี่ตัวอย่างนี้ แสดงให้เห็นว่าคู่สนทนาจะต้องเข้าใจสภาพการณ์ในขณะ
สื่อสาร เข้าใจความหมายของภาษาและเรื่องราวที่ทั้งสองฝ่ายกำลังสื่อสารกัน ทำให้การสนทนา
ดำเนินไปอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ทั้งสองฝ่ายต้องคำนึงถึงสถานภาพของบุคคลที่สนทนากัน
ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและเลือกใช้ถ้อยคำภาษาให้เหมาะสมกับการสนทนาครั้งนั้น

ที่กล่าวข้างต้นคือภาษาพูดในลักษณะที่ 1 ซึ่งเป็นภาษาพูดที่ใช้ในการพูดจา สนทนา

ภาษาพูด 2 คือ ถ้อยคำภาษาพูดที่ใช้ในงานเขียนบางประเภท อาทิ บทภาพยนตร์
บทละคร นวนิยาย เรื่องสั้น บทความบางชนิด เช่น บทความสัมภาษณ์ บทความให้คำแนะนำ
ความรู้เรื่องทั่วไป บทความสารคดีท่องเที่ยว บทความแสดงความคิดเห็นเชิงวิจารณ์ เป็นต้น
คอลัมน์ซุบซิบ ข้อเขียนเบ็ดเตล็ด เป็นต้น

ภาษาพูดในลักษณะดังกล่าวข้างต้นจะมีการใช้ถ้อยคำภาษาหลากหลายเช่นเดียวกับถ้อยคำ
ในภาษาพูด 1 โดยเฉพาะภาษาพูดในบทภาพยนตร์ ละคร นวนิยาย เรื่องสั้น ทั้งนี้เพราะมี
สภาพแวดล้อมที่เหมือนกับชีวิตจริงของคนทั่วไป แต่ภาษาพูดลักษณะนี้อาจจะต่างจากการ
สนทนาในชีวิตจริงอยู่บ้างในแง่ที่บทสนทนาของตัวละคร เป็นการสนทนาที่ผู้เขียนบทจงใจสร้างขึ้น
เพื่อสื่อความคิด สื่อความหมายความคิดใดความคิดหนึ่งหรือหลายๆ ความคิดของผู้เขียนภายใน
ระยะเวลาอันสั้นรวมทั้งต้องการแสดงอารมณ์และความรู้สึกของตัวละครนั้นๆ อย่างชัดเจน
ตลอดจนต้องการให้เรื่องราวหรือถ้อยคำของตัวละครกระทบอารมณ์และความรู้สึกของผู้รับสารจาก
เรื่องนั้น บางครั้งถ้อยคำในบทสนทนาจึงเป็นถ้อยคำที่มีการเตรียมภาษาซึ่งต้องการนำเสนออะไร
มากเกินไป จนขาดความเป็นธรรมชาติในการใช้ภาษา เช่น เด็กน้อยในวัยไร้เดียงสาอาจจะพูดจา
ด้วยถ้อยคำค่อนข้างจะเกินวัย หรือตัวละครที่ได้รับบทผู้ร้าย นางอิจฉาอาจจะพูดจาด้วยถ้อยคำ
รุนแรงเกินเหตุอยู่เสมอ รวมถึงพระเอก นางเอก อาจจะพูดจาด้วยถ้อยคำไพเราะสละสลวย

แม้ในสถานการณ์ที่ไม่น่าจะสรรถ้อยคำเหล่านั้นมาใช้ได้

ตัวอย่าง บทสนทนาของตัวละครในบทละครโทรทัศน์เรื่อง เหมือนคนละฟากฟ้า บทประพันธ์ของวาสนา บทโทรทัศน์ของธนิช

“สบายจัง คุณว่าถ้าเราลอยอยู่โดยเห็นแต่น้ำกับฟ้า อย่างนี้ จะดีไหม”

“ดีสิ ฉันอยากไปให้ถึงขอบฟ้านั่นเลยด้วยซ้ำ”

“ที่ว่าโลกกลมคงจะกลมจริงๆ นะฮะ คูสิ ฟาโค้งครอบเรา เอาไว้เลย นี่ถ้าคุณไปอยู่ตรงโค้งโน้นแล้วผมอยู่โค้งตรงข้าม เราจะเห็นกันมั๊ยนะ อย่างนี้เราคงต้องเรียก เหมือนคนละฟากฟ้า ใช่ไหม ฮือ... ความจริงฟามันก็ฟ้าเดียวกันนั่นแหละ ให้อยู่ตรงไหนๆ ก็เห็นกันไม่พ้น จริงไหมครับ”

“เข้าใจพูดเอง เออเองนะกะ”

“เปล่าละ ผมไม่ได้พูดเอง คุณเคยฟังมั๊ย เพลงที่เขาว่า “รักข้ามขอบฟ้า รักมาผูกพัน ผูกใจรักมัน สองดวงให้เป็นดวงเดียว”

“ไม่เคยกะ”

“ผมลืมไป คุณไปอยู่ขอบฟ้าโน้นเสียนาน”

ส่วนภาษาพูดในงานเขียนอื่นๆ เช่น บทความบางชนิด คอลัมน์ซุบซิบ โฆษณาสินค้า เป็นต้น ผู้เขียนจะเลือกใช้ถ้อยคำที่ใช้ในการพูดจา มาถ่ายทอดเป็นลายลักษณ์อักษรเพื่อสื่อความเข้าใจ สร้างความเป็นกันเองระหว่างผู้เขียนกับผู้อ่าน แม้จะไม่อยู่เฉพาะหน้ากันก็ตาม อีกทั้งยังช่วยให้เรื่องน่าอ่าน ชวนติดตามเข้าถึงอารมณ์และความรู้สึกของผู้อ่านได้มากยิ่งขึ้น

ตัวอย่าง ข้อเขียนแสดงความคิดเห็น “มรสุม บรรหาร” ของศักดิ์ นพเกตุ ในคอลัมน์ เปิดม่านการเมือง จากหนังสือพิมพ์รายสัปดาห์ ฐานสัปดาห์วิจารณ์ ปีที่ 2 (3) ฉบับที่ 63 (128) 12-18 กรกฎาคม 2538 หน้า 3

ไม่เพียงแต่พรรคทานตะวันเท่านั้น หันไปดูแกนหลัก พรรคชาติไทย คนโตปากน้ำ คุณวัฒนา อัครเวม คนที่ปาก และใจตรงกันออกมาตะโกนลั่นว่า ยังไงก็ต้องเป็นรัฐมนตรี และขอเป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเสียด้วย ประกาศผ่านจอทีวี พูดผ่านหนังสือพิมพ์แบบไม่อ้อมค้อม

แต่กว่าจะพิสูจน์ตัวเองได้ก็ต้องใช้เวลานานเป็นเดือนๆ จึงมองไม่ออกว่าถ้าคุณวัฒนาเกิดขึ้นกรานจะรับตำแหน่งให้ได้ คุณบรรหาร ว่าที่นายกฯ คงต้องคิดหนัก ดีไม่ดีรัฐบาลจะพังระหว่าง ตั้งไข่ด้วยซ้ำไป นัยว่าช่วงนี้ “มังกรแดง” คงปล่อยให้คุณวัฒนาอารมณ์เย็นลงสักหน่อย แล้วคงจะพูดจา

ภาษาดอกไม้ หรือมีเงื่อนไขบางสิ่งบางอย่างให้คุณพัฒนา
สบายใจและยอมบายจากตำแหน่งไปเอง

ตัวอย่าง ข้อความจาก คอลัมน์ “มองผ่านดาวเทียม” ของเคเบิล ลูกเจ้าแม่ดาวเทียม เรื่อง
“เมื่อ คินู แต่งงาน” จากหนังสือพิมพ์ข่าวสด ประจำวันที่ 1 มีนาคม 2538

ซ็อกกันไปทั้งบ้านทั้งเมืองเมื่อมีข่าวว่า คินู รีฟส์
พระเอกสุดหล่อขวัญใจสาว ๆ ทั่วโลก แต่งงาน ไปเมื่อหลายวัน
ก่อน

เพียงแค่ว่าพระเอกจากหนังดัง “สปีด” แต่งงาน
ทำเอาสาว ๆ ออกหูกกันก่อนโลกแล้ว

แต่นี่อีตาคินูเล่นซ็อกกระลอกสองด้วยการแต่งงาน
สุดพิสดาร

ก็เล่นแต่งงานกับผู้ชายด้วยกันจะไม่ซ็อกได้อย่างไร??

ตามข่าวที่กระหึ่มไปทั่วโลกระบุอีกว่างานแต่งงาน
ของพระเอกคนดังกับผู้อำนวยการสร้างมหาเศรษฐีเป็นข่าว
ฮือฮาไปทั่วฮอลลีวูด แต่จัดงานแบบปิดลับ เชิญเฉพาะเพื่อน
ดาราที่ซี้ ๆ เท่านั้น

ตัวอย่าง ข้อความจากบทสารคดีท่องเที่ยว เรื่อง เยี่ยม ๆ มอง ๆ แม่แจ่มสัมผัสพรหมจรรย์
ทางวัฒนธรรมที่ยังไม่ถูกทำลาย จากนิตยสาร Silk Magazine 17 สิงหาคม 2537

ไปเชียงใหม่ก็หลายครั้งแต่ไม่เคยมีครั้งไหนที่ลึกลับเท่าครั้งนี้
เราตัดตอนมาเริ่มต้นที่ถนนเชียงใหม่-หางดง มุ่งหน้าสู่
จอมทอง ซึ่งที่จริงแล้วเราจะต้องตัดเข้าตัวอำเภอแม่แจ่มที่
จอมทองนี้แหละ แต่ทั้งนี้ทั้งนั้นดวงชะตาของทีมงานดกเจ้าราศี
ดราคราตรี คนขับรถกิตติมศักดิ์ของคณะก็เลยขับผ่านจอมทอง
ไปจนถึงฮอด ซึ่งก็มีทางเข้าแม่แจ่มเหมือนกัน แต่เป็นถนนลูกรัง
และต้องอ้อมมากกว่าเข้าทางจอมทอง หะแรกทีมงานของเรา
นึกยินดีว่ามีเวลาจับยาวออกไปอีกหน่อย แต่ที่ไหนได้
สภาพทางมันกระเด็นกระดอนเป็นระยะ ๆ พอลงจากรถพวกเราก็
เลยพากันเข้าสังกัดตาสีหวลคลอนอย่างมิได้นัดหมาย

ที่กล่าวข้างต้นคือภาษาพูดลักษณะที่ 2 ซึ่งเป็นภาษาพูดที่ใช้ในงานเขียนบางประเภท

ข้อสังเกตลีลาของภาษาพูด

บทความนี้จะแสดงข้อสังเกตลีลาของภาษาพูด ในด้านการออกเสียงคำ การใช้คำ การใช้
สำนวน และการใช้ประโยค โดยเฉพาะประเด็นสำคัญๆ ดังนี้

1. การออกเสียงคำ

ในภาษาพูดมักออกเสียงคำเน้นที่สามารถสื่อความหมายให้เข้าใจกันได้เท่านั้น บางครั้งไม่ได้คำนึงถึงความถูกต้อง หรือมีได้ระมัดระวังที่จะออกเสียงให้ถูกต้องตามที่เขียนเท่าใดนัก โดยเฉพาะการพูดในชีวิตประจำวัน หากเป็นการพูดในสถานการณ์ที่เป็นทางการมากขึ้นก็จะระมัดระวังการออกเสียงคำให้ถูกต้องมากขึ้นเป็นลำดับ ในประเด็นนี้มีข้อสังเกตดังนี้

1.1 การออกเสียงไม่เต็มคำ ทำให้เสียงเพี้ยนไปจากเดิม เช่น

เธอจะไปเที่ยวหรือเปล่า	(รีเป่า รีเปล่า)
เด็กกลุ่มนี้โตไปเสียแล้ว	(ชะแล้ว ชะละ)
คุณจะเชื่อฉันหรือไม่	(ไหม มะ)
เขาไม่มากระมัง	(มั่ง)
จะอย่างไรดี	(ไจ งา) เป็นต้น

1.2 ออกเสียงไม่ตรงกับคำที่ปรากฏตามรูปเขียน เช่น

สิงคโปร์	มักออกเสียงว่า	ชิง คะ โป	ตามรูปเขียนต้องออกเสียงว่า	สิง คะ โป
รัฐบาล	”	รัด ทะ บาน	”	รัด ฉะ บาน
ชำหริ่ม	”	สะ หริ่ม	”	ชำ หริ่ม
ชักเย่อ	”	ชัก ชะ เย่อ	”	ชักเย่อ ชัก กะ เย่อ
จักจั่น	”	จัก กะ จั่น	”	จัก จั่น, จัก กะ จั่น
หกล้ม	”	หก ชะ ล้ม, หก คะ ล้ม	”	หก ล้ม เป็นต้น

1.3 ไม่ออกเสียงบางเสียง เช่น

ประถมศึกษา	มักออกเสียง	ประถมสิกสา	ต้องออกเสียงว่า	ประถมมะสิกสา
คณะแพทยศาสตร์	”	คณะแพดศาต	”	คณะแพดทะยะศาต
มหาวิทยาลัย	”	มะหาไล	”	มะหาวิดทะยาไล
โรงพยาบาล	”	โรงบาน	”	โรงพะยาบาน
กิโลกรัม	”	กิโล	”	กิโลกรัม เป็นต้น

1.4 เน้นเสียงสูงต่ำ เปลี่ยนเสียงวรรณยุกต์เพื่อแสดงอารมณ์และความรู้สึก เช่น

ผมของคุณนุ่มๆ	ออกเสียงว่า	นุ่ม นุ่ม	
เขาโกรธเธอมากๆ	”	ม๊าก มาก	
เสื้อสีแดงๆ	”	แดง แดง	เป็นต้น

1.5 ออกเสียงวรรณยุกต์ต่างไปจากเสียงของรูปเขียน เช่น

เขา	เสียงจัตวา	มักออกเสียงว่า	เค้า	เสียงตรี
หนึ่ง	เสียงเอก	”	นึ่ง	เสียงสามัญ
ดิฉัน	เสียงจัตวา	”	ดิฉัน	เสียงตรี
ชนะ	เสียงตรี	”	ฉะนะ	เสียงเอก
พม่า	เสียงตรี	”	พะม่า	เสียงเอก เป็นต้น

1.6 ออกเสียงคำประสมสระเสียงสั้นเป็นเสียงยาว และออกเสียงคำที่ประสมสระเสียงยาวเป็นเสียงสั้น เช่น

ได้	สระไอ	เป็นสระเสียงสั้น	มักออกเสียงว่า	ด้าย	เสียงยาว	
ก็	สระเอาะ	เป็นสระเสียงสั้น	มักออกเสียงว่า	ก่อ	เสียงยาว	
เน้น	สระเอ	เป็นสระเสียงยาว	มักออกเสียงว่า	เน้น	เสียงสั้น	
แต่ง	สระแอ	เป็นสระเสียงยาว	มักออกเสียงว่า	แต่ง	เสียงสั้น	เป็นต้น

1.7 การออกเสียง ร ล ในคำควบกล้ำ

ร ออกเสียง ร ตามภาษาเขียน,		ร มักออกเสียงเป็น ล,	หรือไม่ออกเสียง เช่น
รัฐมนตรี	รัด ณะ มน ตรี	รัด ณะ มน ตรี	รัด ณะ มน ติ
อังกฤษ	อัง กริด	อังกลิด	อังกิด
ปรับปรุง	ปรับปรุง	ปลับปลุง	ปั๊ปปุง
อัตรา	อัด ตรา	อัด ตลา	อัดตา
ล ออกเสียง ล ตามภาษาเขียน,		ล มักไม่ออกเสียงควบกล้ำเลย	เช่น
กลาง	กลาง	กาง	
กล่าว	กล่าว	ก่าว	
เปลี่ยนแปลง	เปลี่ยนแปลง	เปี่ยนแปลง	เป็นต้น

2. การใช้คำ

การใช้คำในภาษาพูดมีข้อสังเกตดังนี้

2.1 มักใช้คำธรรมดาเข้าใจง่าย โดยเฉพาะภาษาพูดที่ใช้สนทนาในชีวิตประจำวัน เช่น พ่อ แม่ ลูก ลูกสาว ลูกชาย ลูกคนโต ลูกคนสุดท้อง เจ้านาย ลูกจ้าง หมอ แม่ค้า วัว ควาย หมู หมา ข้าว น้ำ ขนมน้ำหนุ กล้วยบวชชี แดงโม ผักบุ้ง ผักตบ ห้วยปลี หม้อ สากกระเบือ เคาเริด กางเกงใน ยกทรง จักลาก ขี้ร้อน ใส่เสื้อ ใส่หมวก เดิน นอน กิน ซ้อม ขาย หัวเราะ ถลา ปีน ไต่ พุง โผ รี กระซาก ดัน เสือก กระแทก โดน ลาก ฉ้น เรา เธอ คุณ มัน เอ็ง แก ข้า ลือ อ้ว กัน ท่าน นาย เป็นต้น

2.2 ใช้คำขยายให้ความชัดเจนยิ่งขึ้น เช่น

ดิ๊กม๊มาอยู่หน้าซอยบ้านฉัน, เด็กอ้วนๆ ขาวๆ น่ารัก, เธอผอมลง แต่สวยขึ้น, โจ้อยากเรียนดนตรี, โต๊ะตัวนี้ใหญ่กว่าโต๊ะตัวโน้น, พ่อดิฉันหลายครั้ง, เธอทำดีทีเดียว, อ้วนเกินไปไม่สวย, ฉันมีหัวเหลือเกิน, แม่ขาของหนูหนูน้อย, ผู้หญิงคนนี้สวยจัง, ส้มตำจานนี้อร่อยนัก, ขอกินนิดเดียว, พ่อโมโหใหญ่เลย, เขาเป็นแค่การโรง, พ่อบ่นลูกอับ, แม่บ่นจิมจ๋า, แกงเคียดพลา้น, หล่อนค่อนข้างขี้บเคียดคุบคุบไปแล้ว, ยายทำงานวันเชียว, น้องใส่เสื้อใหม่เอี่ยม สีเหลืองอ้อ แขนสั้นเต๋อ, ฉันปวดหัวจี๊ดเลย แล้วเสียแปล๊บที่หัวไหล่, น้องเพิ่งหลับ แม่เพิ่งตื่น, พ่อชักง่วง, มะม่วงเกือบสุก, กับข้าวจวนเสร็จ เป็นต้น

2.3 มักใช้คำเสริม (คำเสริม คือคำที่เสริมเข้าไปในประโยคเพื่อบ่งเจตนาของผู้พูดว่าต้องการบอกเล่า สั่ง ขอร้อง ถาม ฯลฯ หรือบอกสถานภาพระหว่างผู้พูดกับผู้ฟังว่าเหมือนกัน หรือสนิทสนมกัน หรือไม่... (นวนวรรณ พันธุมธา, 2527 : 73) เช่น

ไปเดี๋ยวนั้นนะ (สั่ง), ไปเดี๋ยวนั้นนะ (ชวน), ทีหลังอย่าทำนะ (สั่ง), อย่าแกล้งนะ (รำคาญ), เข้ามาก่อนนะ (ชวน), ลืมเสียเถิดนะ (ปลอบ), หนูกำลังไม่สบายอยู่นะ (เตือน),

เปิดประตูสิ, เปิดประตูซิ, เปิดประตูซี่, จันไปละนะ (บอกให้ทราบ), จันไม่ทราบหรือกว่า
แกไปไหน (แจ้งให้ทราบ), เขาก็เก่งหรือก แต่จัน (ยอมรับอยู่บ้าง), เขาคงชอบคุณมั่ง (คาดคะเน)

ผู้หญิง - ค่ะ ค่ะ จะ จ๊ะ ยะ นะยะ

ผู้ชาย - สะ ครับ สะ เป็นต้น

2.4 ใช้คำเรียก-ร้อง (คำเรียก-ร้อง คือคำที่ผู้พูดใช้เรียกผู้อื่นหรือเปล่งเสียงแสดง
อารมณ์ เป็นคำที่มีลักษณะพิเศษ คือไม่ต้องประกอบคำอื่นให้เป็นประโยคใช้ลำพังก็ได้มี 2 ชนิด
คือ คำเรียก และคำร้อง (นววรรณ พันธุเมธา, 2527 : 90-91)

คำเรียก เช่น คุณหมอคะ จันจะหายหรือเปล่าคะ, คุณแม่ขา ขอเงินหนูหน่อย,
เต้านะ จะไปไหนก็ไม่บอกด้วย, คุณก็ทำแบบนี้เรื่อยเชียว เป็นต้น

คำร้อง เช่น เอ๊ะ อ้าว-แสดงความประหลาดใจ, อู๊ย อู๊ยตาย อู๊ยตายตาย
ตายจริง-แสดงความตกใจ (เพศหญิง), โอ๊ย อูย-แสดงความเจ็บปวด, พุทโธ โห โธ-แสดง
ความสมเพช สงสาร, สะอ้า หา-แสดงความประหลาดใจเมื่อได้ยินเรื่องที่ไม่นึกฝัน, เฮ้อ-แสดง
ความรู้สึกโล่งอก, เอ-แสดงความไม่แน่ใจ เป็นต้น

2.5 ตัดส่วนของคำ เช่น

เดี๋ยวนี้สุพรรณเจริญขึ้นมาก

เดินจากบ้านฉันไปตลาดแค่ 4 กิโลเมตร

พฤษภนี้มีได้วาทิ

พวกวิศวจะต้องขยันเรียน

ขนมแต่ละชนิดนำทานทั้งนั้น

ขอน้ำส้มเยาะๆ หน่อย (น้ำส้มคั้น, น้ำส้มสายชู)

อย่าไปสนเลย เป็นต้น

2.6 ใช้คำไม่สุภาพ ใช้คำสแลง (ในภาษาพูดระดับคุ้นเคย)

1) คำสแลง (คำสแลงคือถ้อยคำหรือสำนวนที่ใช้เข้าใจกันเฉพาะกลุ่ม
ชั่วระยะหนึ่ง ไม่ใช่ภาษาที่ยอมรับกันว่าถูกต้องตามหลักภาษา) เช่น

ไม่รู้ทำไม พวกพี่ๆ จึงเขม่นเขาน่าดู หรือเขาชอบทำอะไรเวอร์ๆ

เขาไม่น่าทำอะไรเหี้ยๆ แบบนั้นเลย

เมื่อคืนไปดึ้นมา มันสะแด้วแด้วเลย

เรื่องจีบจี้อยแค่นี้ อย่าไปสนเลย

จันกำลังเฝ้าเพลิน

แ้วบไปจ๊าบกันตึกว่า เป็นต้น

2) คำไม่สุภาพ เช่น

คุณอย่ามาทำทุเรศๆ แบบนี้

ถึงคราวชวย บ้านฉันดันมาอยู่ตรงที่ทางด่วนจะตัดผ่านพอดี

พวกวัยรุ่นมันไม่รักดี ก็ช่างมันเถอะ

จันขอไปเหยี่ยวก่อนนะ

ได้กลิ่นขี้ที่ไร อ้วกแตกทุกที เป็นต้น

- 2.7 ย่อชื่อหรือใช้สมญานาม เช่น
พระราชประวัติในหลวง
เรื่องนี้เป็นบทพระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ 5
กรมพระยาดำรงฯ ได้ทรงอธิบายเรื่องนี้ไว้
ปีศาจแดงพบหงส์แดงคืนนี้
พ่อพาฉันไปเขาดินเมื่อวันเสาร์
มหาจำลองเจรจากับบิ๊กจิว เป็นต้น
- 2.8 เพิ่มสร้อยคำ เช่น
ความทุกข์มาประดังประเดี่ไล่ฉันจนตั้งตัวไม่ติด
จะเปิดเทอมแล้วหนังสือหนังสือหรือยัง
ลูกจะไปท่องไปเกี่ยวกับใส่เสื้อใส่แสงให้ดีกว่าก่อนนะ
ไม่รู้จะกระเลือกกระสนไปถึงไหนกัน ทองหยองก็มีใส่เต็มตัวแล้ว เป็นต้น
- 2.9 ใช้คำภาษาอังกฤษปนกับคำภาษาไทยตามความเคยชินและความนิยม เช่น
ผู้มีการยาตต้องเข้าคิวซื้อตั๋วหนัง
รถเมลล์ยังไม่มา ไปรถแอร์ดีกว่า
แต่วีรอกซ์ให้ฉันด้วย
พ่อพาฉันไปแบงก์เมื่อวานนี้
ใครมีไอเดียๆ ก็เสนอมาเลย
ฉันไม่แคร์เธอหรอก เรื่องนี้ยังงี้ก็ต้องเคลียร์กัน เป็นต้น
- 2.10 มักใช้คำทักทาย เช่น
อ้าว ไปไหนมา, เป็นไง สอบทำไดัไหม, สวัสดีคะ อากาศดีนะคะ,
ว่าไง สบายดีหรือ, หัวดีดี ถึงเวลาเรียนแล้ว เป็นต้น
- 2.11 หลีกเลี่ยงการใช้บุรุษสรรพนามมาใช้ชื่อตัวเอง ชื่อเล่น คำลำดับญาติหรือใช้
คำว่า ตัวเอง หรือใช้คำบอกอาชีพ แทน เช่น
ฉันว่าทำแบบนี้ก็ดีเหมือนกัน
อาไม่แน่ใจว่าจะทำได้
ครูจะมาสอนอีกครั้งวันอังคารหน้า
หมอว่าคนไข้มาหาหมออีกครั้งในวันอาทิตย์หน้าจะดีกว่า
ตัวเองไม่ค่อยชอบให้เด็กทำแบบนี้หรือ เป็นต้น
- 2.12 การใช้คำในบริบทใหม่ เช่น
คะ (ครับ) หมดเวลาเสนอข่าวภาคค่ำวันนี้แล้ว
เชิญชมโฆษณาก่อนนะครับ (ชม หมายถึง ดู กล่าวยกย่อง ในที่นี้มีได้หมายถึง
ดูอย่างเดียว รวมถึงดูและฟังด้วย)
คุณจะพบกับเพลงที่คุณชื่นชอบ
คุณก๊วง ดวงสิทธิ์ จะมาในเพลง “มอง” เป็นต้น

- 2.13 มักใช้คำที่มีความหมายแฝง เช่น
 พวก**เจ้าหัวงู**พวกนี้ หนูต้องระวังให้ดี
 ปัจจุบันเศรษฐกิจไม่ดี ต้อง**รัดเข็มขัด**กันหน่อย
 เมื่อคืนข้างบ้านฉันถูกพวก**ตีนแมว**ย่องเบา
 งานเมื่อคืนนี้**กร่อย**มาก
 ผู้หญิงคนนั้นแต่งตัว**เปรี้ยว**จริงๆ เป็นต้น
- 2.14 มีการซ้ำคำมาก เช่น
 ฉันชอบไปเที่ยว**ไกลๆ** ไปให้**พ้นๆ** จากที่นี่
 หนังสือ**ดีๆ** หายาก
 เสื้อตัวนี้**ซื้อแถวๆ** จตุจักร
 บ่ายๆ พบกันที่**เดิม**นะ
 เรื่อง**หมูๆ** แบบนี้สบายมาก
ขั้วๆ **ดีๆ** ก็ลูกชายเรานะ
 เขามักทำงาน**ลวกๆ** อย่าทำงาน**ส่งๆ** คะแนนจะ**ไม่ได้** เป็นต้น
- 2.15 ใช้คำซ้อนมาก เช่น
 ผู้ชายคนนี้**รูปร่างหน้าตาผิวพรรณดี**แต่แต่งตัว**เลอะเทอะ**
 อย่า**ชักช้า**ถึงคราวที่มันจะต้อง**ชดใช้**กรรม
พรรคพวกต้องหายาหม้อใหญ่มาให้**เยียวยารักษา**
 ลูกผู้หญิงต้อง**หัดเย็บปักถักร้อย**เอาไว้
 ยุคนี้**ข้าว**ยาก**หมากแพง**จะให้กินอย่าง**อัมพรมิ**มันก็คงยาก
 คุณเอา**แต่แต่งเนื้อแต่งตัว**นักเลย **เอาการเอางาน**ชะบ้าง
 หากเป็น**ลูกท่านหลานเธอ**ก็คงมี**คนนับหน้าถือตา**บ้างหรอกน่า เป็นต้น
- 2.16 ใช้ภาษาถิ่น ซึ่งเป็นภาษาย่อยที่เกิดจากการใช้ภาษาตามถิ่นที่อยู่ของผู้พูด
ภาษาถิ่นอีสาน
 เจ้ามักกิน**ดำนักหุ้ง**แม่นับ
 เสียงกะลันครกข้าวเจ้าเอนที่**มาบ**แม่นับ
 คำข้าว**เฮ็ด**หยั่งน้องสิกิน**คองนี้**เนื้ออุ่น
 สิเอาบุญนี้**ละ**น้องคำข้าว**เฮ็ด**อียยัง
ภาษาถิ่นเหนือ
 ปี่ไป**ผ่อ**หนั่ง
 วันพูกจะไป**ซื้อ**ขนมในเวียง
 เขียนอย่าง**อี่**แม่นก้อ
 ไผจะไป**แอ้ว**พ่อง
ภาษาถิ่นใต้
 ไป**แล**หนั่ง
 คุณ**สูบ**ชา**เหรี**ด

พวกนี้กินปูนร้อนท้องซัดๆ
 จับได้คาหนังคาเขาแบบนี้ต้องลงโทษให้เช็ด
 เธอเห็นไหมล่ะทำได้ดี ทำชั่วได้ชั่วจริงๆ
 นำสงสารเขาจัง ทำคุณบูชาโทษแท้ๆ
 อย่าเพิ่งคิดกันไปก่อนใช้ เรื่องอาจไม่ร้ายแรงขนาดนั้น เป็นต้น

4. ประโยค

ประโยคในภาษาพูดมีลักษณะต่างๆ ที่น่าสังเกต ดังนี้

4.1 ประโยคตามลักษณะที่พระยาอุปกิตศิลปสาร (2533: 223-274) บรรยายไว้ในหนังสือหลักภาษาไทย อักษรวิธี วจวิภาค วากยสัมพันธ์ ฉันทลักษณ์ พอสรุปได้ว่า

1) ประโยคความเดียว (เอกรรณประโยค) ประกอบด้วย ภาคประธาน (ประธาน ขยายประธาน) ภาคแสดง (กริยา ขยายกริยา กรรม ขยายกรรม) แต่ละส่วนจะมีส่วนขยายหรือไม่ก็ได้ การเรียงลำดับส่วนต่างๆ ในประโยคเป็นดังนี้ ประธาน ขยายประธาน กริยา กรรม ขยายกรรม ขยายกริยา (ในกรณีที่มีกรรม ขยายกรรม ขยายกริยาจะอยู่ท้ายสุด) ในประโยคภาษาพูดอาจจะเรียงลำดับส่วนต่างๆ ของประโยคต่างไปจากการเรียงลำดับข้างต้นก็ได้ เช่น

กรรม	ประธาน	กริยา	ขนม	เด็กๆ	ชอบกิน	
กรรม	กริยา	ประธาน	ขนม (นี้)	ชอบกิน	เด็กๆ	
กริยา	กรรม	ประธาน	ชอบกิน	ขนม	พวกเด็ก	เป็นต้น

รูปแบบประโยคในภาษาไทยมี 4 รูป

1.) ประโยคกรรตุ คือ ประโยคที่พูดถึงผู้ทำซึ่งเรียกว่า กรรตุการก ก่อน เช่น เสือกินตามี

2.) ประโยคกรรม คือ ประโยคที่พูดถึงผู้ถูกกระทำซึ่งเรียกว่า กรรมการก ก่อน เช่น ตามีถูกเสือกิน

3.) ประโยคกริยา คือ ประโยคที่พูดถึงกริยาก่อน เช่น มีโรคติดต่อขึ้นที่นี้ (มีขึ้น-กริยา โรคติดต่อ-ประธาน)

4.) ประโยคการิต คือ ประโยคทำนองเดียวกับประโยคกรรตุหรือประโยคกรรม แต่มีผู้รับใช้การิตการกแทรกเข้ามา เช่น ครูให้ศิษย์อ่านหนังสือ ครู กรรตุการก (ประธาน), ให้ อ่าน (กริยา), ศิษย์ (การิตการก), หนังสือ (กรรมการก)

2) ประโยคความรวม (อนักรณประโยค) คือประโยคที่มีเนื้อความหลายอย่างหรืออีกนัยหนึ่งก็คือ ประโยคความเดียวหลายๆ ประโยคที่มารวมกันเป็นประโยคเดียวมีคำเชื่อมเป็นตัวเชื่อมประโยค

ประโยคความรวมแบ่งตามชนิดของเนื้อความได้ 4 ชนิด ดังนี้

1.) เนื้อความคล้อยตามกัน (อันวยานกรณประโยค) เช่น เมื่อแม่มาถึงบ้านน้องก็ไปเปิดประตูให้

2.) เนื้อความขัดแย้งกัน (พยติเรกานกรรณประโยค) เช่น ฉันจะไปดูหนังไทยแต่เขาจะดูหนังจีน

3.) เนื้อความให้เลือกอย่างใดอย่างหนึ่ง (วิกัลปานกรรณประโยค) เช่น น้องจะไปเที่ยวทะเลหรือจะไปป็นเขา

4.) เนื้อความเป็นเหตุเป็นผลกัน (เหตุวานกรรณประโยค) เช่น เขาสอบเข้ามหาวิทยาลัยได้เพราะเขาขยันอ่านหนังสือ

3) ประโยคความซ้อน (สังกรประโยค) ประโยคที่มีประโยคซ้อนอยู่ในประโยคอีกทีหนึ่ง โดยประโยคที่ซ้อนนั้นเป็นประโยคความเดียวและทำหน้าที่ประธาน หรือกรรมก็ได้ (นามานุประโยค) ทำหน้าที่ขยายประธานหรือขยายกรรมก็ได้ (คุณานุประโยค) และขยายกริยาหรือขยายวิเศษณ์ก็ได้ (วิเศษณานุประโยค) เช่น

ไถ่ถามเพราะชน คนงามเพราะแต่ง เป็นคำพังเพยของไทย มาแต่โบราณ
ฉันเห็นขโมยปิ่นรวบ้านสีแดง
คุณน้า ที่อยู่หลังบ้านฉัน ขายที่ดินไป 250 ตารางวา
ฉันชอบตุ๊กตาที่พ่อซื้อมาให้
คุณแม่เดินเร็วมาก จนฉันตามไม่ทัน
น้องร้องไห้จนเสียงแหบ

4.2 นววรรณ พันธุเมธา (2527 : 230-237) แบ่งประโยคสนทนาออกเป็น 2 ชนิด ได้แก่

- 1) ประโยคที่เริ่มการสนทนา เรียกว่า ประโยคเริ่ม
- 2) ประโยคที่ไม่ใช่ประโยคเริ่มสนทนา เรียกว่า ประโยคไม่เริ่ม เช่น
 - ก : เธอเคยไปเที่ยวหาดใหญ่ไหม (เริ่ม)
 - ข : ไม่เคย (ไม่เริ่ม)
 - ก : เธอเคยไปเที่ยวบึงหรือเปล่า (เริ่ม)
 - ข : เคยไปหลายครั้งแล้ว (ไม่เริ่ม)

บุคคลที่สนทนา ได้ตอบกันจะต้องใช้ประโยคที่สัมพันธ์กันซึ่งมีลักษณะดังต่อไปนี้

1) การใช้คำที่สัมพันธ์กัน เช่น

- ก : คุณลุงไม่อยู่
- ข : คุณป้าล่ะอยู่ไหม
- ก : เธออยากได้ดอกไม้อะไร
- ข : อยากได้ดอกกุหลาบสี 3-4 ดอก

2) การซ้ำคำ ในประโยคสนทนาจะมีคำหรือกลุ่มคำซ้ำกัน เช่น

- ก : คุณเห็นสุมาลีบ้างไหม
- ข : สุมาลีนะหรือ อยู่โรงอาหารนะ
- ก : เขาไปกะใคร
- ข : ไปกะน้อง

3) การละคำ ในประโยคสนทนาอาจจะมีคำหรือกลุ่มคำหายไป เช่น

ก : บ้านคุณอยู่ที่ไหน

ข : _____ รังสิต

ก : น้องเคยพบสมชายไหม

ข : _____ พบ _____ หลายครั้ง

4) การแทนคำ ในประโยคสนทนาอาจจะมีการใช้คำแทน เช่น

ก : ลูกบ่นว่าปวดศีรษะ

ข : แกควรพักผ่อนบ้าง

ก : เข้มกัลดสวยดิเนะ

ข : นีราคาตั้ง 280 บาทเชียวนะ มันต้องสวยแน่

5) การใช้คำเชื่อม ประโยคสนทนาจะมีคำเชื่อมแสดงความสัมพันธ์ระหว่าง

ประโยค

ก : เด็ก ๆ ดีใจกันใหญ่

ข : เพราะคุณย่าจะพาไปซื้อของ

ก : มีคนมาขอซื้อรถของผม

ข : แล้วคุณว่อย่างไรละ

บทสนทนาจะต้องมีประโยคเริ่มและประโยคไม่เริ่มอย่างน้อยอย่างละ 1 ประโยค
ในกรณีที่ผู้พูดเริ่มบทสนทนาโดยประโยคเริ่ม ผู้ฟังตอบสนองด้วยการกระทำที่ไม่ถือว่าเป็นบทสนทนา

4.3 ภาษาพูดมักจะชอบละคำ คำที่ละมักจะเป็นคำนาม และคำนามที่ละบ่อยมากคือ
คำนามที่ทำหน้าที่ประธานของประโยค เมื่อละคำแล้ว เหตุที่พูดกันเข้าใจเพราะข้อความแวดล้อมหรือ
เหตุการณ์แวดล้อมช่วยบอกว่าผู้พูดกำลังพูดถึงอะไรและคำที่หายไปควรเป็นคำใด เช่น

ก : ไปไหนมา

ข : ไปเที่ยวมา

ก : เมื่อวานไปหาที่บ้าน พอรู้ว่าไม่อยู่ก็เลยกลับ

ข : มีธุระอะไรหรือเปล่า ไม่เห็นมีใครบอกว่ามาหา

นอกจากนี้ยังมีการละกริยา หรือละบุพพท เช่น

วันนี้ (เป็น) วันเสาร์

ฉันไม่ได้ไปเที่ยว (ที่) ไหนนานแล้ว

เขาให้หนังสือ (แก่) เด็ก

น้องชาย (ของ) แดงยังไม่มา

สมศรี (เป็น) ครูของเดชา เป็นต้น เมื่อประโยคมีการละคำจึงทำให้
ประโยคสั้น มีไม่ครบทุกส่วนแต่การละคำก็ไม่ใช่ว่าจะทำได้พร่ำเพรื่อ ส่วนมากจะละเมื่อเห็นว่าไม่จำเป็น
ต้องพูดผู้ฟังรู้จักข้อความหรือเหตุการณ์แวดล้อม บางครั้งการละคำก็ทำให้ประโยคกำกวม เช่น

ถ้าเงินในความรับผิดชอบหายไป เจ้าหน้าที่การเงินต้องออก (ต้องออก
เงินชดใช้หรือต้องลาออกหรือถูกไล่ออกจากงาน)

น้อยบอกนิดว่าเพื่อนๆ โกรธกันใหญ่ (โกรธใคร โกรธน้อย โกรธนิด หรือ

โกรธคนอื่น) (นววรรณ พันธุมธา, 2526 : 15)

4.4 ในภาษาพูดหน่วยกริยาเป็นหน่วยที่มีน้ำหนักในการสื่อความหมายของประโยคมากกว่าหน่วยนาม นั่นคือประโยคหนึ่งๆ อาจมีคำกริยาเรียงติดต่อกันได้หลายหน่วย ใช้คำกริยาหลายคำเรียงต่อเนื่องกัน เช่น

เราหวังว่าจะได้พบเขาอีก

ก็เคยคิดว่าจะลองไปซื้อมาใช้ดูเหมือนกัน เป็นต้น

4.5 ประโยคสนทนานั้นเป็นประโยคถามและตอบก็มี ประโยคบอกเล่าก็มี เป็นประโยคสั่งก็มี ประโยคสั่งไม่จำเป็นต้องเป็นสั่งเสมอไป ประโยคถามไม่จำเป็นต้องถามเสมอไป อาจจะบอกเล่าก็ได้ ผู้ที่สนทนาจะต้องเดาจากบริบทอื่นว่าอีกฝ่ายหนึ่งมีเจตนาอย่างไรจึงจะได้ตอบให้เหมาะสม เช่น

- ก : คุณรู้ไหมว่าฉันได้เงินเดือน 2 ชั้น (บอกเล่า)
- ข : ไม่รู้ซี (แสดงว่าผู้ฟังไม่เข้าใจความคิดของผู้พูดว่าต้องการบอกเล่า ไม่ใช่ถามให้ตอบ)
- ก : คุณขี้บรดขี้ๆ ไม่ได้หรือ (บอกให้ทำ)
- ข : ไม่ได้ (แสดงว่าผู้ฟังไม่เข้าใจความคิดของผู้พูดว่าต้องการให้ปฏิบัติตาม ไม่ใช่ถามให้ตอบ) (นววรรณ พันธุมธา, 2526 : 24-25)

4.6 ประโยคที่สัมพันธ์กันมักมีคำเชื่อมช่วยแสดงความสัมพันธ์ มีการซ้ำคำหรือความในประโยคและบางทีคำที่ซ้ำกันนั้นก็ละเสียบ้าง หรือใช้คำอื่นแทนเสียบ้าง เพื่อไม่ให้ฟังซ้ำซากเกินไป เช่น

- ก : ดิ่งไปไหน
- ข : แก่ไปบ้านเพื่อน
- ก : ฉันไม่รู้ว่าจะไปบ้านเพื่อน น่าจะบอกฉัน
- ข : ก็คงเห็นว่าคุณกำลังพูดโทรศัพท์อยู่ละมั้ง คุณอย่าไปโกรธเลย
- ก : แต่น่าจะบอกฉัน กลับมาเมื่อไหร่บอกให้มาหาด้วยนะ (นววรรณ พันธุมธา, 2526 : 24)

4.7 มีคำสรรพนามปรากฏหลังคำนามในประโยคและทำหน้าที่ซ้ำคำนามนั้น เช่น

คุณอาแถมอารมณ์ไม่ค่อยดี

คุณปู่ท่านจะจัดงานวันเกิดขึ้นในวันที่ 22 ตุลาคมนี้

สมหญิงเธอไม่มาโรงเรียนหลายวันแล้วนะ เป็นต้น

ภาษาพูดเป็นภาษาที่อยู่ใกล้ตัวมนุษย์มากที่สุดและเป็นภาษาที่มีลักษณะเฉพาะที่หลากหลายอีกทั้งยังมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ดังนั้นนักภาษาหรือผู้ที่สนใจจึงควรศึกษาภาษาพูดต่อไป

บรรณานุกรม

- กรณีการ์ วิลเลียม. 2534. **ภาษาถิ่นเหนือ**. นครปฐม : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์.
- ทรงศักดิ์ ปรากฏวัฒนากุล. 2532. **การศึกษาเปรียบเทียบคำอุทานวลีสำนวนและสุภาษิตอีสาน**. กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์.
- นวรรณ พันธุมธา. 2526. **ความรู้เกี่ยวกับภาษาไทย**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภา. _____ . 2527. **ไวยากรณ์ไทย**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : รุ่งเรืองสาส์นการพิมพ์.
- บุญโชค เข็มวิริยะ. 2534. **เกิดแล้วต้องรู้**. กรุงเทพมหานคร : ดันอ้อ.
- ประยุทธ์ กุศลสาร. 2527. **ภาษาไทยเชิงภาษาศาสตร์**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์การศาสนา.
- ปรีชา ทิชนพงศ์. 2522. **ลักษณะภาษาไทย**. กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์.
- ราชบัณฑิตยสถาน. 2525. **พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พุทธศักราช 2525**. กรุงเทพมหานคร : อักษรเจริญทัศน์.
- วิไลวรรณ ขนิษฐนันท์. 2537. **รายงานการวิจัย เรื่อง ลักษณะภาษาไทยที่ใช้ผ่านสื่อมวลชนโทรทัศน์**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- อุปกิตศิลปสาร, พระยา. 2533. **หลักภาษาไทย อักษรวิธี วิจารณ์ วากยสัมพันธ์ จันทรลักษณ์**. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช.